

[Steen Folke]

ve at lappe lidt med den ene eller den anden saneringsordning.

Så er spørgsmålet, om den ordning, SF foreslår, er den helt rigtige, og det er vi ikke overbevist om. Den vil nok ramme noget forskelligt, men det er noget, vi kan få belyst under udvalgsarbejdet. Det, jeg vil anføre som et muligt alternativ, er en ordning, som tog et principielt andet udgangspunkt, en ordning, som sagde, at folk i arbejde som det minimale at eksistere for skulle have noget, der svarer til garantilønnen. Hvad de så havde derudover, kunne bl. a. bruges til at betale af på deres gæld med, men i det omfang de ikke formåede det, måtte staten træde til. Man skulle altså tage et udgangspunkt, der sikrede alle det minimum, som det er at få garantilønnen.

Samtidig mener jeg, der skulle sættes ind på en anden måde end for øjeblikket over for de arbejdsløse. De arbejdsløse kan jo få forskellige ordninger med bankerne, men jeg mener, der skulle være en mere generel ordning. I virkeligheden mener jeg, at staten burde betale i hvert fald renteudgifterne for mennesker i den periode, hvor de er arbejdsløse, og at der burde være en generel moratorieordning for alle arbejdsløse. Men det er også noget, vi under udvalgsarbejdet kan se om man kan komme videre frem med.

Jeg mener altså, at der kunne tænkes andre måder at gribe dette problem an på, også selv om man går ind i lapperierne, hvad vi altså i og for sig mener er nødvendigt, sådan som tingene har udviklet sig.

Alfred Hansen (DR):

Retsforbundet er helt enig med forslagsstillerne i, at de nuværende støttemuligheder for de uddannelsessøgende er utilfredsstillende. Det er jo sådan, at taxameteret er slået til, så snart den uddannelsessøgende har påbegyndt gældsstiftelse i forbindelse med uddannelsen. Og den uddannelsessøgende må konstatere, at taxameteret tæller hurtigt: en rentefod for statsgaranterede banklån på 15-16 pct. bevirker, at de uddannelsessøgende meget hurtigt i studieforløbet mister troen på, at de nogen sinde får mulighed for at betale disse penge tilbage. Det betyder i stor og stadig stigende udstrækning, at mange uddannelsessøgende forlader deres uddannelse, inden uddannelsen er afsluttet, vælger en kor-

terelevende uddannelse eller – hvad værre er – simpelt hen helt opgiver uddannelse overhovedet.

Dertil kommer, at mange, som fortsat ønsker at få en uddannelse, må konstatere, at der er meget ringe muligheder for overhovedet at få beskæftigelse bagefter. Det er meget triste udsigter, mange uddannelsessøgende har med hensyn til deres fremtidsmuligheder. De uddannelsessøgende risikerer i stor udstrækning at lide rentedøden; den lighed er der i hvert fald mellem denne gruppe og en anden erhvervsgruppe, som diskuteres meget i disse dage.

Fra retsforbundets side er vi ikke tilhængere af studieløn, som jeg ved SF og VS har udtrykt ønske om indtil flere gange. Vi mener, det er sundt, at man ved, at hver gang man har lånt en krone, skal man betale en krone tilbage. Endelig ville det afstedkomme store forskelsbehandlinger over for de forskellige grupper, idet mange unge ikke ønsker at få en længerevarende teoretisk uddannelse, men måske ønsker at etablere sig inden for handel, håndværk, industri eller landbrug. De har altså ikke de samme muligheder.

Men vi er meget villige til at formindske problemernes omfang for de uddannelsessøgende i uddannelsesstiden, og derfor har vi foreslået – og vil nok i meget nær fremtid genfremsætte et forslag gående ud på – at man skal afskaffe de nuværende statsgaranterede lån og erstatte dem med statslån, som er rente- og afdragsfri i uddannelsesstiden. Først når uddannelsen er afsluttet, påbegyndes rentetilskrivningen, hvis rentefod vi har foreslået – men det er kun et forslag – skal være 1 pct. over diskontoen, det vil i øjeblikket sige 12 pct.

Vi mener også, at alle over 18 år skal have mulighed for at søge disse statslån, uanset om de vil bruge dem til en praktisk eller teoretisk uddannelse. Vi tager også skarp afstand fra den nuværende ordning, hvor man er afhængig af forældrenes indtægts- og formueforhold, indtil man er 22 år; tidligere har det været 23 år, så der er sket en liberalisering, men det er ikke nok. Vi mener, at alle i hvert fald over 18 år må have lov til at blive betragtet som selvstændige individer med egne rettigheder.

Vi har også foreslået – det mener vi er det absolut mindste, man må stille de uddannel-